

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János; Berde Áron, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor,**
helyettes szerkesztő: **Szabó Sámuel.**

Tartalom: Előfizetési felhívás. — Értesítés. — A gabona olcsóságáról és árakról, Gálfi Sándor. — Különfélék, az állattenyésztés köréből, II. Erdélyi Károly — A téli gyümölcs eltartásáról, Szabó Sámuel. — Az erdélyi gazd. egylet kertészeti szakosztályának működése, VII. Szentgyörgyi Lajos. — A hideg hatása a tejelésre. — Poczegér fogó, K. L. — A kertész jó barátai, —ó. — Időjárás. — Vidéki gazd. tudósítás; (Kolozsvár). Hirdetések. — Piaczi árak.

solás vagy részleges kijegyzés végett rendelkezésére álljon, hogy ennél fogva a kitűzött tárgyaláskor, mindenki kellő tájékozottsággal szólhasson hozzá a fontos ügyhez.

E határozatról van szerencsém az erdélyi gazdasági egylet t. választmányi tagjait ezennel tiszteletteljesen értesíteni.

Kolozsvárt, 1878 decemberhó 17-én.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Előfizetési felhívás
az „Erdélyi Gazda” 1879-iki évfolyamára.

Az „Erdélyi Gazda” ára egész évre csak 2 forint; féléves előfizetéseket nem fogadunk el.

Olcsó hirdetési rovatunkat ajánljuk az eladók és vevők szives figyelmébe.

Lapunk terjesztése érdekében fáradozó szives gyűjtőknek, 10 egyszerre beküldött előfizető után, egy tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A szerkesztőség.

Értesítés.

A kolozs-monostori m. kir. gazd. tanintézet felügyelő bizottsága, a decemberhó 16-án tartott r. k. választmányi ülésre, egy az intézet állapotáról szóló általános jelentést terjesztett elő.

Miután az igazgató választmány e jelentést sokkal fontosabbnak tartotta, hogysem bővebb és alapos tanulmányozás nélkül ahhoz érdemlegesen hozzászólni lehessen; határozott, hogy ezen jelentés a januárhavi rendes választmányi ülésig, a szokott hivatalos órákban, az egyleti irodában kitéve, minden érdeklődő választmányi tag-nak betekintés, lemá-

A gabona-olcsóságról s árakról általában.

Ki tudja megmondani, mi nagyobb szerencsétlenség a népre, a gabona szükség-e, vagy a túl magas gabonaár? Mindkettőnek szomorúak következményei. Mind a kettő baj; de a drágaság — bármily keserves sokakra nézve — általában mégsem oly nagy csapás, mint a tulajdonképeni szükség. A gabonadrágaság csak akkor uralkodik, midőn a termelőnek az előállítási költségeken túl igen nagy nyeresége marad; akkor azonban, midőn egy rosszul sikerült aratás következtében emelkedik a gabona-ár, — bár ez a fogyasztó közönségre nyomasztó lehet — a termelőre nézve még nincs drágaság, mivel ő a csekély termésből keveset adhat el.

Nemzetgazdasági szempontból a legóhajthatóbb gabonaár az, mely mellett a termelő mivelési költségein kívül, méltányos nyereséget kaphat; mely nagy ingadozásnak nincs kitéve, s mely a fogyasztó közönség pénzfizetési képességével összhangban áll.

A drágaságnak ellentéte az olcsóság, oly állapota a gabona-árnak, mely mellett a gazda semmit sem nyer, sőt vesztesége van. A gabona olcsósága és túldrágasága nem egyéb, mint szabálytalan eltérés az illendő és méltányos ártól, mely a rendes kiadások mellett, megfelel a gazda rendes nyereségének, mire igényt tarthat.

A gabona árak méltányossága: a gabonakereskedés egészsége; míg a nagy drágaság és nagy olcsóság: betegségei annak.

A nagy olcsóság éppen úgy megronthatja a nép jóllétét, mint a nagy drágaság. Volt is eset rá, hogy a nagy olcsóság miatt ezer meg ezer család jutott tönkre.

Nálunk is jelenleg nagyon olcsó a gabona. A magyar gabonakereskedelem egyensúlya erősen meg van zavarva.

A termelő reá lévén szorulva, hogy potom áron is eladja gabonáját, piacra viszi és látja, hogy a piac túl van halmozva eladóval s a vevők nem hajlandók magasabb árt fizetni. Minő sajnós körülmény, hogy a termelő és fogyasztó érdekeikben nincsen semmi harmónia! Minden egyéb árucikk bír méltányos árral, csak a szántóvető gabonája olcsó!

A gabonakereskedés egyensúlyának megbomlását miben keressük? Sokan azt hiszik, hogy a belfogyasztáshoz képest igen sokat termelünk. Ez nem igaz. Mintha bizony a Nilus megtermékenyítette volna földjeinket, vagy általában talán okoszerűbben gazdálkodnánk, mint eddig?

Nem ez az ok, hanem hogy csaknem mindnyájan földmivelők vagyunk, kis- és nagybirtokos egyszerre viszi piacra a föld terményét; a kínálat nagy, a kereslet csekély; kivitel nincs. Természetes, hogy ily viszonyok között csak olcsó eladási ár lehet. És ne csodálkozzék senki, ha a gabonának ily csekély becse mellett, a gazdák általában oly kedvtelenek. Mert fájdalom! idejárul az is, hogy nálunk a szegény gazdának nincsen sem tőkéje, sem hitele; nincsenek sem előleget adó gabonakereskedők, sem olcsó, alkalmas letéteményi magtárak, s így a gazda pénzért folyvást zaklatva lévén, nem várhat addig, míg a viszonyok változával jobb áron adhatná el gabonáját.

Hogy az ugynevezett drága évekből nincs a mostanihoz hasonló pénzhiány, azt nagy mértékben a magasabb gabonaáraknak lehet tulajdonítani; mert a magas gabona-ár előidézi a béhozatait oly vidékekről, hol az árak alant állanak.

Igen téves sokaknak azon hite, hogy a gabona árakat valamely piacon egy-két szeszgyáros, kereskedő vagy malomtulajdonos önkényüleg felesavarhatná, vagy lenyomhatná. A ki ezt hiszi, nincs annak fogalma általában a forgalom nagyszerűségéből, s nincs különösen azon jótéteményről, melyet a nagyban üzött gabonakereskedés nyújthat.

Most a vasútak és gőzhajó-közlekedés által lehetővé van téve, hogy hirtelen, rövid idő alatt, bármely ország számára nagymennyiségű gabona szállíttassék, úgy hogy a jelenkorban valóságos országos szűkségről többé már szó nem lehet.

Ha valamely vidéken a gabonakereskedés fogyatékán van, a hiányt más vidékről azonnal pótolható, mert a távirida villámsebességgel hirt ad, hol fogyott el a kenyér s hol van bő gabona.

A kereskedelem rendszeren bizonyos piacon összpontosul; a nagyobb piacokról oszlik szét a gabona, a környékre. A nagy gabonakereskedő a főpiacon lakik, s midőn az árak alant állnak, gabonát vesz, s küldi oly piacokra, hol az ár valamivel magasabb; ha pedig valahol nagy ár uralkodik, ekkor

olcsóbb vidékekről szállit oda gabonát s mindkét esetben abban jár, hogy haszonnal dolgozzék.

Hogy a különböző piacokon ugyanazon időben mikép állnak az árak, közzé teszük minden perczben a gabona tőzsdék, melyeknek az a hivatása, hogy biztos fölesketett egyének által minden piac valódi közép árait számon tartassák. Ugy a tőzsdék, mint magán tudósítások a táviridák, vasútak és posták útján a legnagyobb gyorsasággal terjednek el s így a forgalom nemcsak egyes vidékeket, hanem egész világrészeket behálóz. Innen van aztán, hogy a gabonaárak nagy különbözőségét az egészséges forgalom nem tűri, hanem egész országokban aránylagosan mindig egyforma árt igyekeznek fenntartani. Olyan ez, mint egy óriási érzékeny mérleg, ha Londonban, Párisban vagy Bécsben billen a serpenyő, rendes államviszonyok közt aránylagosan Budapesten s a kolozsvári kis-piacon is megmozdul az.

Telyesen lehetetlen tehát, hogy a gabonakereskedő valamely országban az árakat tetszése szerint megszabhassa, mert a szükséglet az ő végösletében oly óriási nagy, hogy az, a mit egyes — legyen bár milliomos — összevásárolhat, mindig csak parányi részecskét tehet és mivel a szükséglet legnagyobb részét a termelő közvetlen a fogyasztónak adja át, a gabonakereskedőnek nem marad más szerepe, mint: hogy az igen sok és igen kevés közt a kiegyenlítést eszközölje.

A gabonakereskedést nagy- és kiskereskedők üzik. A nagy kereskedő rendszeren csak kivitelre dolgozik, míg a kiskereskedő benn az országban vesz, vásárol, ismét elad s eszközli a termelők és fogyasztók közötti folytonos érintkezést. Ugy a nagy-, mint a kis kereskedőnek érdeke azt kívánja, hogy az árak ne essenek le, mert ez által nyereségük vesz el; piacainkon mégis mindig azt tapasztaljuk, hogy ők folyvást olcsón óhajtanak bevásárolni, s ezáltal a termelőre nyomást gyakorolnak. Ha volna rendszer és testületi összehangzó szellem közöttük, éppen az ellenkezőt kellene, hogy tegyék.

Majd minden államban van törvény az uzsora kártételei ellen, szükség idején van számtalan óvintézkedés; mentő rendszabályok, segélyezések tételnek a kormányok által a nagy drágaság ellen; ámde, hogy a földmivelő az erősen lenyomott gabona-árak ellen védelmet és segílyt nyerhetne: olyan törvény nincs, nem is lehet. És ez nálunk jelenleg nagy kalamitás, mert a sok, de olcsó gabona mellett nincs pénzünk s ha nem tudunk teremteni, mindennapos vendégünk: az adóintő czédula és a végrehajtó!

Hanem azért, hogy jelenleg a gabona olyan olcsó, a valódi gazdának még sem szabad elesüggednie, sőt ellenkezőleg kitartással, újult erővel kell gazdaságát folytatnia, hogy megfelelhessen a nehéz viszonyoknak. E nehéz viszony, éppen azért, mert szokatlan, sokáig nem tarthat; biztosan kell remélnünk, hogy a gabona-árak rövid időn emelkedni fognak a méltányos árig. Aratástól fogva mostanig talán igen is nagy volt az eladási verseny. Nálunk a tapasztalás azt bizonyítja, hogy — ha nincs is jelentékeny kivitel — itthon éppen az a publikum emeli fel

tavasszal a gabona árát, mely ősszel olcsóvá tette; ez a t. publikum pedig tudvalevőleg az alsó néposztály és az apró földmives, a legnagyobb fogyasztó közönség.

Azért az igazi gazda nem csügged.

Valjon azért, hogy a gabonánk most oleó, képzelhető-e közöttünk józan ésszel bíró ember, ki azt kíváná, hogy jövő évben ne legyen termése?

Melyik gazda nem tapasztalta, minő ingadozók általában gabonapiacaink? Ugyanis mily gyakran előfordul, hogy a legesékélyebbnek látszó körülmény, például valamivel több eső; több szárazság, mint a mennyit várunk — azonnal nagy hatással van az árakra. Gyakran aratás idején néhány napi esős idő vagy egy két heti szárazság — főleg kis piacokon — az árakat azonnal felemeli, a gazda desperál s azt hiszi: mármint minden növény elrothad, vagy kiég és hányszor van azután, hogy hosszas esők után néhány napi jó meleg, vagy aszály után egyetlen jó eső, az összes piacok magos árait tüstént lenyomja?

Van olyan gazda, ki oleóságban jajveszékel s azt mondja: „hálátlan dolog gabonát termesztetni, mert rosszul fizet;“ ekéjét eladja, egyébhez fog s már más évben fordul a koczka, megjön a gabona ára, ekkor emberünk ismét ekét vesz, mert „a gabona újra jól fizet.“

Hát a földnek mi lenne értéke, ha gabonát nem termeszténék rajta? Nincs olyan növény, melylyel pótolni lehetne a búzát.

A világon a legnélkülözhetlenebb czikk a gabona, ára mindig van, de árának becsben kifejezhető véghatárát megmondani nem lehet. Avagy képzelhető-e olyan ember, ki szükség idején vonakodnék összes vagyonát is feláldozni, csak hogy életét az éhhaláltól megmenthesse? Bizonyára nem s azért el is képzelhető, minő magasra emelkedhetik a gabona-ár éhség idejében.

Továbbá a gabona nem fényüzési czikk; míg nagy szükség nincs, a gazdag sem fogyaszt abból többet, mint a szegény, de egyik sem élhet meg a nélkül.

Végül még csak pár szót gazdatársainkhoz. A ki a jelen oleó árban is kénytelen eladni gabonáját, saját hasznával teszi, ha ezt jó minőségben, tisztán, szárazon viszi a piacra. Mert a ki nem így tesz, egész éven át sok kárt okoz magának. A ki gabonáját rostálatlan viszi eladni, azt a vevők kerülnek és végre is kénytelen gazos gabonáját a folyó árnál jóval olcsóbban oda adni; a rosta-hulladékot minden gazdaságban jól fel lehet használni, a piacon nem ér semmit. Okos gazda otthon hagyja, nem fizet érte fuvarbért.

Az árhullámozás szeszélyeit a gazdának túrnie kell; de hogy az oleóság káros voltát némileg kikerüljük és az áremelkedésből nyereséget vehessünk, czélszerű (ha lehet!) oly beosztást tennünk, hogy eladható gabonánk mennyiségét havi vagy negyedévi részletekben vigyük piacra.

Gálfi Sándor.

Külömfélék az állattenyésztés köréből.

II.

Ugy tudományos kísérletek, valamint gyakorlati tapasztalatok által eléggé bebizonyított, hogy a takarmányanyagok czélszerű keverése, előkészítése által azok izletessége és hatása fokoztatik és így az előkészítés által nemcsak minőség-, hanem mennyiségileg is nyerünk, a mennyiben kevesebb takarmánnyal kijöhetünk. A takarmány előkészítésének szokottabb módjai e következők:

1. A szecskázás. Ha csekély széna- és répakészletünk van és kényyszerülve vagyunk szalmát is etetni, ez esetben czélszerű ez utóbbit szénával keverve szecskává aprítani, mi által az könnyebben emészthetővé és élvezhetőbbé válik. A száraz takarmányanyagokkal általában jobban kijöünk, ha azokat szecskává aprítjuk, mint ha szecskázatlan etetjük. A szecskázásra fordított költség soha sem vész kárba, s főleg ott igen előnyös, hol a szecskavágó gépek ló vagy víz által hozhatók mozgásba. Di kitünő szolgálatot tesznek a kézi szecskavágó gépek is és ezeknek egyetlen gazdaságból sém volna szabad hiányozniok. Az ily gépeket a kisebb gazdák, ha másképp nem áll hatalmukban, társulás útján is beszerezhetik. A szecskázás különösen szükséges akkor, ha a széna kórós, vagy kedvezőtlen időjárás által minőségben szenvedett és végre az esetben, ha gyöknövényeket szálas takarmánnyal keverve akarunk etetni. Ajánlatos továbbá tavasszal a zöld takarmánynak felapritása és szalmaszecskával való keverése is. Végül szükséges fölapritani a takarmányt akkor is, ha azt etetés előtt megforrázni vagy fülleszteni akarjuk.

2. A forrázás és gőzölés. Forrázás által a polyva, gyöknövények, gabonadara, korpa, olajpogácsa, sör-törköly, szalma- és szénaszecskák szokott előkészítettetni. Az eljárás akként történik, hogy az elaprózott takarmány egy kádba tétetvén, forróvízzel leöntetik és egyik etetési időtől a másikig így hagyatik. A forrázáshoz annyi vizet kell használni, hogy a takarmány teljesen átnedvesedjék. A savképződés megakadályozhatása czéljából a forrázó kádak mindig tisztán tartandók. Ha a tüzelő anyag nem fölötte drága, akkor a forrázás ajánlatos. Sokkal czélszerűbb azonban a gőzölés az e czélra berendezett gőzölő készülékben, minthogy így a takarmány nem válik oly vizenyössé, mint forrázás által.

3. Sós vízzel lelocsolás. Ha a tüzelő anyagnak szükében lévén, a forrázást és gőzölést alkalmazni nem akarjuk, ez esetben úgy is előkészítjük és izletesebbé tehetjük a takarmányt, ha azt sósvízzel, etetés előtt pár órával, lelocsoljuk és jól összekeverjük.

4. A főzés. Ha szemestakarmányt etetünk, igen czélszerű azt előbb megfőzni, hogy ez által könnyebben emészthetővé tétessék. Rendesen a burgonyát is főzni szokták, azonban a gőzölés itt is sokkal előnyösebb. Megjegyzendő, hogy a gőzölt vagy főtt burgonya hideg állapotban étetve, nehezebben emészthető, mint a nyers.

5. A füllesztés. Minthogy a takarmány megfőzése vagy leforrázása sok tüzelő anyagot igényel, azért ujabb idő-

ben leginkább füllesztés által szokták a takarmányt előkészíteni. A füllesztés egyik legjobbika a takarmány-előkészítési módoknak s mint ilyen — főleg takarmányszegény években és helyeken — nagy figyelmet érdemel. A füllesztés vagy kádakban, vagy pedig egyszerűen a takarmánykamra padozatán eszközöltetik. E végből a széna és szalma szecskává aprítottván; polyvával, olajpogácsával és szeletekre vagdalt répával összekevertetik és e tömeg egy kevés sóval meghintetik. Erre e keverék egy öntözőkanna rózsáján (szűrőjén) keresztül hidegvizzel megöntöztetik oly mértékben, hogy az egész tömeg jól átnedvesedjék; ezután újból erősen jól összekevervén, egy kádba vagy tartányba rakjuk, abban jól letapossuk és egy fedővel elzárjuk. Ily helyzetben a takarmány csak hamar átmelegszik és 36—48 óra múlva a marháknak adható. A takarmánykeverékhez olajpogácsa helyett gabonadarát is használhatunk. Megjegyzendő, hogy füllesztéshez használt kádak, tartányok és eszközök tisztántartására igen nagy gondot kell fordítani, nehogy a takarmány megpenészedjék vagy megrothadjon.

6. A savanyítás. Ez ugy eszközöltetik, hogy a takarmány kifalazott gödrökben erősen letapostatik és befödétvén ugy hagyatik, míg a tejsavas erjedési folyamaton keresztül nem megy. A letaposásnál különösen arra kell ügyelni, hogy a takarmány és a gödörfalak között hézagok ne maradjanak, mert különben a levegő hozzáférhetvén, a takarmány könnyen elromlanék. Az így készült savanyu takarmány tudvalevőleg előnyösen hat a tej-elválasztásra és hizlalásra is használható. Savanyításra alkalmas a csalamádé, a répalevél, valamint a czukor- és keményítőgyári hulladékok stb.

Mintegy befejezéseül jelen cikkünknek, álljanak még itt e következők:

Szarvasmarháink csak akkor felelhetnek meg a várokozásnak és csak azon esetekben teljesíthetik a tőlük várt szolgálatot, ha jó táplálásban részesítjük őket. Sokkal jobb és előnyösebb bizonyos takarmánymennyiséget hat tehénnel megéltetni, mint azt nyolcz tehén közt osztani föl, mert míg a hat tehén, kellően táplálva, ama takarmányt jól értékesitené, addig a nyolcz, belőle csak szűken táplálkozhatván, igen csekély vagy semmi hasznot sem hajtana. Ép oly czélszerűtlen volna azonban az is, ha a szarvasmarhákat, főleg a teheneket, igen dúsán táplálnók. A megéltetett takarmányfölösleg értéke ugyanis nem lenne arányban a tejhozam és munkaképesség gyarapodásának értékével. Megejtett kísérletekből kiderült, hogy a tehének tejhozama, melyek egyötöd résszel több zöld takarmányt kaptak a rendes adagnál, nem egy ötöd, hanem csak egy tizenkettöd résszel gyarapodott. Egyenletes és folytonos jó táplálás télen ugy, mint nyáron, a tejhozamra, tapasztalás szerint, legkedvezőbb befolyással van. Ha télvégfele szűken tápláljuk teheneinket, akkor a zöld takarmányozási időszakban mindaddig kevesebb tejet fognak adni, míg ismét föl nem üdülnék, a jobb táplálás következtében. A legelőnyösebb mértéket az adagolásnál mindazáltal, nem igen lehet határozottan megállapítani.

Nom sokkal ezelőtt mindensféle takarmányt jó réti szénnel hasonlítottak egybe s a különönmű takarmányok értékét

átszámították jó réti szénaértékre.*) A szénában megvannak mindazon anyagok helyes arányban, melyek az állat táplálására szükségesek. Ha tehát a szénát szalma, polyva, olajpogácsa, gyöknevények és más efféle keveréke által akarjuk pótolni, akkor e keveréknek tápértéke hasonló legyen a jó réti szénaéhoz.

Ide iktatunk néhány példát a szénapótló takarmánykeverékből 560 klgr. élő súlyu fejős tehének számára:

1) 2 80 klgr. hereszéna,	2) 8 40 klgr. rétiszéna,
4 48 „ zabszalma,	1 68 „ hereszéna,
3 36 „ buzapolyva,	5 04 „ buzapolyva,
15 68 „ répatörköly,	5 60 „ burgonya,
1 68 „ repcepogácsa.	0 56 „ repcepogácsa.
3) 6 72 klgr. hereszéna,	4) 5 04 klgr. luczernaszéna,
3 36 „ buzapolyva,	3 92 „ zabszalma,
3 36 „ zabszalma,	3 36 „ buzapolyva,
11 20 „ burgonya,	22 40 „ takarm. répa,
0 42 „ rozskorpa.	1 68 „ rozsdara.
5) 5 60 klgr. rétiszéna,	6) 5 60 klgr. rétiszéna,
6 72 „ zabszalma,	4 48 „ árpaszalma,
28 00 „ répa,	15 68 „ répa,
1 68 „ malátacsira.	11 20 „ sörtörköly.
7) 6 72 klgr. rétiszéna,	8) 8 40 klgr. rétiszéna,
6 16 „ árpaszalma,	5 04 „ árpaszalma,
8 40 „ burgonya,	16 80 „ répa,
1 68 „ repcepogácsa.	1 26 „ repcepogácsa.

Ezen példák szerint és a minden idevágó szakkönyvben fellelhető takarmányozási táblázat segítségével, a gazda könnyen összeállíthatja a rendelkezésére álló takarmányanyagokból, szarvasmarháik számára a megfelelő keveréket. A fentebbi példák mind 560 klgr. élő súlyra számítvák; ha csekélyebb súlyu teheneink vannak, akkor számítsuk ki azok súlyát egyenkint, azután adjuk össze. Ha például van három tehénünk, s ezek közül az egyik nyom 440, a másik 476, a harmadik pedig 484 kilogrammot, akkor a három együtt véve nyom 1400 kilogrammot, a mi az 560-nak $2\frac{1}{2}$ -szeresét teszi; miből önként következik, hogy három tehénünk számára a fentebb jelzett takarmánykeverékek $2\frac{1}{2}$ -szeresét kell vennünk.

A téli takarmányozás időtartama, főleg az égaljtól és fekvéstől, az időjárástól és az illető gazdaság termelési viszonyaitól függ. Ott, hol takarmányrozsot és luczernát termesztettek, korábban át lehet menni a zöldtakarmányozásra, mint egyebütt. Általában véve a télitakarmányozás 6—8 hónapig szokott tartani.

Erdélyi Károly.

A téli gyümölcs eltartásáról.

Általában: azon gyümölcsfajok a legbecsesebbek, melyek a téli nevet méltán hordozzák. Melyek, rendes viszonyok közt, december előtt nem kezdenek érni s tavasz kezde-

*) Ujabb időben az ugynevezett szénaérték-elmélet tért kezd veszíteni és méltán; mert nem egyszer izetlenségekre vezetett. Különben is, ha a gazda, szarvasmarháik takarmányozásánál az adagolásra nézve szem előtt tartja az alább felhozott példákat, ez esetben semmi szüksége nincs a szénaérték-elméletre.

téig, a tavaszi zöldség piacra kerüléséig, jó minőségben eltarthatók.

Akad ugyan olyan ritkaság-kedvelő, ki a május-juniusig tartható gyümölcsből is nagy dolgot csinál, de ezek a fajok legtöbbször izetlen, kiaszott ritkaságok, melyek a jó tavaszi zöldségek mellett háttérbe szorulnak s el merem mondani, hogy egészségi tekintetből sincs rájuk érezhető szükség.

Jó téli gyümölcs legnagyobb számmal az almák közül kerül ki. Igazi téli körtve, mely egészen olvadó, leves, zamatos húsu lenne: nagyon kevés van. S minthogy számuk ilyen kevés: mellékesen elő is sorolom őket.

Legbecesebb a téli esperes körtve (brüsseli pergament, Lauer husvétli vajoncza). Aztán a pompás rózsazamatu Josephine de Malines; Manna Colmár és Bolváji körtve. Az elő téliek közt (november közepétől január végéig) a kitűnő czukros izű Nemes Colmár (d'Argenson) és a fehér vajhoz hasonló Téli Hardenpont (Kronprinz Ferdinánd).

Gyakran hallottam már panaszt, nagyobb gyümölcs termesztőktől, hogy ez-s-ez a kései faj, melynek „a könyvek szerint“ tavaszig kellene tartani, nála ősz végén gyorsan eléri s ha tovább tartja: megromlik.

Más oldalról viszont, a fogyasztó közönség gyakran panaszol, hogy a drága áron vásárolt téli gyümölcs: fonnyadt, levetlen, dohos, penészes izü.

Ezen hiányok orvoslása érdekében szólok röviden: a téli gyümölcs őrzésének s érése késleltetésének legczélyszerűbb módjairól.

— Az igazi téli gyümölcsöt későn kell szedni, s ha fáink védett, kerített helyen állanak: novemberig a fán kell hagyni. Így izesebbek, leveesebbek lesznek. Kivált a fonnyadásra hajlandó „bőr almák“, mint a Parker peppinje, Kórodai renet, Kewi izletes stb. nyernek sokat jóságban, a kései szedés által.

A szedés tiszta, száraz időben történjék, sem korán reggel, míg a köd, harmat fel nem szállanak; sem a legmelegebb déli órákban. Nedvesen szedett gyümölcs rothadásra hajlandó.

A szedést kézzel, vagy gyümölcs-szedőkkel kell végezni. Minden ütődés, potyolás, sértés kikerülhetetlen korai romlást von maga után. A leszedettet nem kell zsákokba tölteni, mert sok megromcsolódik; hanem kosarakba, szalmával bélelt szerkerékbe s mentől kevesebb rázással, zököggetéssel kell hazaszállítani.

Itt legjobb a téli szállásraállítás előtt zárt, szellős szinbe, tiszta rozsszalmára, legfönnebb arasnyi vastagságban szétteregetni, hogy kiizzadjanak s a romlani kezdők könnyű szerrel kiválogathatók legyenek. A fonnyadásra hajló fajokat legfönnebb egy hét alatt rendes helyökre: pinczébe, kamrába kell költöztetni; a többiek 3—4 hétig is így maradhatnak s a romlottak kiválogatásán kívül más gondozást nem kívánnak.

A gyümölcs számára: sövény-fonatot, vagy a kinek módja van benne deszka-állványt készítsünk pinczébe, kamrában; az egyes polczok, egymás felett $1\frac{1}{2}$ —2 lábnyi távra állhatnak.

A polczokra terítsünk száraz rozsszalmát, melynek kalászeit lecsapdostuk; ugyancsak száraz, tiszta, szagtalan mohát, polyvát, szecskát is lehet erre használni. De nagyon ügyeljünk: semmiféle szagos, illatos anyagot: szénát, sarjút stb. ne engedjünk közel férkezni, mert ezek ízét, illatát a gyümölcsök magokba veszik.

Ha gyümölcsaink alatt valami lágy, ruganyos anyag nincs, pl. kopasz deszkán tartva, saját súlyok alatt szenvednek, kivált a nagyobb és lágyhúsú példányok.

A polczokra egyenként, sorba rakjuk őket, száraikkal fölfelé; az egyes darabok, a nemesebb fajú asztali gyümölcsökönél ne érintsék egymást.

Felül egy réteg papírral fedjük be, mely ha megnedvedik: szárazzal kell kicserélni s a régít meleg konyhán újra szárítani.

Ezen túl, nincs egyéb szükség, csak olykor száraz, tiszta időben szellőztetünk; kezdetben gyakrabban, később ritkán. Továbbá a rothadni kezdőket hetenként egyszer-kétszer kiválogatjuk s vagy felhasználjuk nyersen, vagy megaszaljuk. Ha izzadság, penész képződnek, a hely tulságos nedvessége miatt: le kell takarítani s a penészes darabokat megtörölgetni, különben a gyümölcs könnyen dohos, penész-izt kap.

Az éri kezdő fajokat könnyű megismerni színök sárgulásáról, húsok puhulásáról. Ha idáig jutottak: el kell adni, fogyasztani őket mentől előbb, mert a teljes érést, a természet rendje szerint rothadás követi, mint az öregséget a halál. Kivált a körtvék nem tarthatók hosszason, lágyulások után, mert hamar „szotyósodnak“, megkeserednek s ilyenkor aztán csak eldobni valók.

— Végre az érés késleltetésére: tartsuk a pinczét hivesen és besötétítve.

A mérséklet 3—5° R. közt ingadozzék s világosságot csak szellőztetéskor bocsássunk gyümölcsainkhez. Meleg és napvilág, a szerves anyagok bomlását, erjedését mozditják elő.

Ha nagy hideg alkalmával, fagy fenyegetné gyümölcsainket: vas serpenyőben parázs-szénnel fűthetünk számokra.

A kevésbé kényes gazdasági gyümölcsök pl. nálunk Alsó-Fehérmegyében a gyógyi alma, mádai kormos kevesebb gondozással is megelégesznek. Néhol gödrökbe halomra töltik s szalmával, földdel betakarva teleltetik ki. Vagy legfennebb a pinczegádorban sövényt fonnak számára s ott egymásra töltve áll a gyümölcs késő tavaszig. Szabó Sámuel.

Az erd. gazd. egyesület kertészeti szakosztályának működése.

VII.

1878 nov. 20-án izleltettek: br. Bánffü Ernő és Hutter Sámuel török muskatályaik, mindkét helyről valók jók és valódiak; továbbá árokalvi gr. Bethlen Bélától, id. Bodor Páltól, N.-Enyedről, a dicső-szent-mártoni tárlatról, Fekete Páltól és Szabó Sámuel ur által Borosbocsárdról kiváló jó Pójniok; Szentgyörgyi Lajos utján szükefalvi Fekete Páltól és Szabó Sámuel tanártól kitűnő Oberdiek czukor renetek; Nagy Dá-

niel jó Szebeni tángyéralmája; Törpényi Lajos Maklain kedvence a deési tárlatról; blenke-polyáni Simó Lajos nagy, piros Szeges almája, Szentgyörgyi Lajos két — kevesek által ismert — kitünő almája: a Bouton d'or és Havley s a jeles és kiválóan finom Kronprinz Ferd. körte — és a szintoly finom renet musqué alma; Hajdu Bálint jó Narancs almája. Id. Bodor Pál Brüsseli pergamenje = Doyenna d'hiver, Keveron Sans pareill, President Boutvilje s ismert jó Diel vajonca, Mulhaupt Carmin renetje, finom zamatu Anizs almája = Fenchel Apfel; Brassai József és Szentgyörgyi Lajos — füszeres — körödei = Spital renetjeik. Végül még a sok közepeszerű és kevésbé jókon kívül a kitünő jóságú Brassai József magonca: a „Mari emléke“ és Vályi Elek finom D'Argensonja (nála „téli esperes“ néven).

Nov. 27-én gr. Kornis Viktortól zamatos „Nagy piros gyogyi.“ Szabó Sámuel kissé túlrett, de jó őszi piros Selyem almája. Id. Bodor Pál Niemann renetje, Londoni peppinje (= Calvil du rois = Meyers renet gr. Hallernél) jó és kitünő almái, — Virgoulenué és kiválóan finom Josephine de Malines, — csakugyan elnökünkötől és Felszei Gábor urtól kitünő téli angol arany Parméiek s Felszei Gábor urtól szintén egy nagyon finom és zamatos alma, mely úgy alak, mint finomságra a Cornish gily flowerre emlékeztet, br. Bánffy Ernő borsai jó Batulja; Szentgyörgyi Lajos finom Londoni peppinje, kék almája, Cornish gily flower kitünő, szép és jó almája; utóbbi nagyon finom, de Kolozsvárt, eddigi tapasztalatok szerint, nem eléggé termékeny.

A köztelekről: Swaar alma, Foederal parmén, Geiger Augusztia szép és jó almák, D'Argenson és Kronprinz Ferd. finom körték; gr. Haller Ferenczről Fejéregyházáról VindSORI renet név alatt jó Batul; br. Kemény Bélától, és Szilveszter Demokostól szintén finom Batul, Kis Sándor tanártól Stettini piros = Török Bálint alma; Béldi Gergely $\frac{3}{4}$ jelzett hosszú sárga, szép és finom — ismeretlen — almája, Betegh Kelemennétől Felőrből egy angol arany Parménhez hasonló közepes jóságú alma, Pánczél Károly lelkésztől Fogarashól a finom — erdélyi — Montinesco = havasalji; id. Bodor Pál útján egy gerezd finom fekete szőlő a Jakab Elek-féle szőlőből; befejezésül Horváth Gergely kapitántól egy kitünő közepnagyságú zöld körte (Six vajkörte).

Decz. 4-én. Örömmel vette tudásul a szakosztály Szabó Sámuel tagtárs azon jelentését, miszerint Boros Lajos ref. lelkész ur a br. Bánffy Elek bagosi gyümölcsöséből 13-féle igen szép példányokból álló alma s 1-féle körte collectiot küldött be izlelés, illetőleg meghatározás céljából. (Óhajtandó lenne, hogy e jó példa más vidéki társakra nézve is vonzó hatást gyakorolna!)

Izlelésre kerültek a köztelekről: Belle fleur de Brabant a kék almához hasonló izü jó alma; a monostori gazd. tanintézettől — Ritter — Bedfordshire foundling, savanyu, de finom alma; a köztelekről Xaver Bavay, az összes savanyu almák legjobbika — Canadai renet, finom Foederal parmén és Száspap alma; br. Kemény Béla jó Török Bálintja = Stettini piros és sötét piros nem sokat érő „Czigány almája“ (nem a

mi finom kék almánk). Hutter Sámuel Casseli és Baumann renetje és Jézuita kormosa = Sikler és finom Száspap almái; gr. Hallerféle Apafalmája, mely össze izleltetvén a Smekesterrel = jó izü, teljesen egynek találtatott a kettő. Id. Bodor Pál kitünő Parker renetje és Foederal parmenje, Oberdiek cukor renetje, török muskotálya, Hafners gold és Schönbrunni renetje valamennyi kitünő; Brassai József és Pánczél Károly lelkész valódi jó Montineskoik; Szabó Sámuel útján, finom borosbozsárdi és árokalji Pójnokok.

Törpényi Lajostól Belle Adelaide, elég szép, de nem oly jó alma, br. Bánffy Ernő valódi finom marosszéki hosszuszáru piros Párizsa, gr. Bethlen Béla — árokalji — „György alma“ magonca (közepes); Szentgyörgyi Lajos kitünő Bouton d'orja és Londoni peppinje; gr. Bethlen Camilló igéző szépségű piros, Csillag renetje. Id. Bodor Pál Grumkovi vajkörteje, Uj Fulviája és kitünő Josephine des Malinesje.

Decz. 11-én. Szentgyörgyi Lajos jelenti, hogy ő az egylet nagy-utcai szőlős kertje részére öt jeles fajta szőlőveszszőt adván, melyből 5 sort ültetett is a Chasselasok táblája legdélibb felébe, a szakosztály szives tudásul veszi. (A fajok: Sárga lindai = Kindsheimi, Zöld lindai = Margit, Zöld Magdolna, Malinger és Izabella Katawba.)

Izlelésre kerültek: br. Kemény Béla szebeni tángyerja = édes teledő, ismert jó gazd. alma. A deési kiállítás alkalmából Roth Pál és Herszényi László közepesnél is alább való bőr almák, melyek helyett nagyon óhajtandó lenne a Parker peppinjét tenyészteni, ha már bőr almára van szükség, — ez lévén a bőr almák királya. A bagosi küldeményből izleltettek a 7, 12, 13-as számmal jelölt szép sárga kisebb-nagyobb almák; jóságra közepeszerűek, nevek ismeretlen, a 7-es és 13-as különben egyféle gyümölcs. Ehez hasonlót izleltünk Godolán lelkész urtól is — Gyulatelkéről — Ritter tagtárs útján, szépek, de gyengék. Csakugyan a bagosi küldeményből az 1-es számú, finom török muskotály volt, — kissé kemény hússal, — valamint egy kitünő Canadai renet 2-ös számmal. Szintén 4-es számmal jelölve — Bagosból — a kitünő Parker peppinje. Betegh Kelemenné felőri igen szép és finom piros henger almája.

Swarzenberg parmén és Gestrickete = reczés renet, mind kettő igen szép és jó alma gr. Bethlen Camillótól; id. Bodor Pál finom Parker és Blenheimi peppinje, ifj. Bodor Pál pirosló renetje (R. rongeatre); Szentgyörgyi Lajos útján, a dícső-sz. mártóni tárlatról Fekete Páltól a finom kis gold peppin és kitünő Schönbrunni renet; Szentgyörgyi Lajos kitünő Hawey, Orange peppinje és füszeres finom csemege renetje. Ezek után Brassai József: Diel vajonca, Clairgean és Pisztrang kitünő 3 körtéje. Id. Bodor Pálnak Virgoulenseje, Kronprinz és kitünő Josephine des Malinesje és kissé túlrett — eleg jó — Bolveilija. Végül Hutter Sámuel kitünő jó D'Argensonja.

Az — I-VII. pont alatt — adott közleményekben óhajtottuk rövid vázlatát adni egy évi gyüm. kert. szakosztályi szerény működésünknek, remélve, hogy a közönség köréből is érdekelttség fogja kísérni munkánkat! Örömmel jelezhetjük most az év végén, hogy föltevésünkben nem csalatkozánk. Ennek

bizonyosága, hogy közleményeinkben és azok hatása következtében hova-tovább, mind több-több új gyümölcsöstenyészítő beceses nevével és küldeményeivel találkozunk; hisszük, hogy azok száma hova-tovább mind nagyobb lesz. Adja Isten!

Szentgyörgyi Lajos,
szakoszlályi jegyző.

A hideg hatása a tejelést apasztja.

Egy német gazda írja, hogy egyik tehenének, mely addig külön istállóban, bő takarmányozás mellett, a hideg beálltáig naponta 7 kupa tejet adott; már az első hideg éjszaka után 3 1/2 kupára apadott. A gazda eleinte azt hitte, talán az etetés körül történt hiba s szorosán ellenőrizte az etetést; azonban a tej csökkenése folyton tartott. Ekkor meggyőződven, hogy a bajt a hideg istálló okozta, tehenét most a többi szarvasmarhák közé melegebb helyre kötötte, de a takarmányt csak az addigi rendes adagokban nyújtotta neki. Már két nap elmúltával megjött a tehené teje s azután naponta a korábbi mennyiséget, azaz ismét 7 kupát adott.

K. L.

Póczegér-fogó.

Egy póczegér-fogó leírását adja, közelebbről egy német gazdasági lap; ekként:

Erős deszkából egy ládát szegünk össze, mely belétárláljon abba a szegletbe, hol fel akarjuk állítani. A láda hossza lehet 3—5 láb; szélessége 2—2 1/2 láb; magassága 9—12 hüvelyk. A fedelet csak könnyedén erősítjük meg szeggel vagy csavarral, hogy könnyen felnyitható legyen. A láda mindkét bütüjén ajtót vágunk, hol a póczegerek ki- s bejárhatásának s ezekre vízszintesen járó tolóajtócskákat (Schieber) alkalmazunk. A láda belsejében deszkarekeszeket csinálunk oly módon, hogy ezek felváltva, egyik-egyik végöknél rövidebbek legyenek a láda szélességénél; tehát úgy, hogy a póczegerek kanyarogva, az egész láda üregében szabadon mozoghassanak.

Az így előkészített ládába szalmát, vagy egyéb lágy anyagokat rakunk s nyitott ajtókkal oda állítjuk valamelyik csendes sötét zúgba a disznóul vagy pajta körül, hol a póczegerek tanyáznak s az egészséget szalmával behintjük, hogy kívülről el legyen fedve s rejtekhelynek tessenek. Nemsokára kedvencz tanyájává lesz ez a póczegereknek s fészkeiket oda készítik. Néhány nap múlva a czinczögásról mindenkor meglehet tudni: vannak-e benne póczegerek! Ilyenkor, a toló ajtócskákat titelen bezárjuk s foglyainkat ládástól, nyílt helyre viszzük; a láda fedelét felnyitjuk és —! . . . (Itt bölcsen elhallgatott a közlő, az illető leleményességére bizván, hogyha megfogta a póczegeret: ölje is meg, úgy a hogy tudja: juxta regulas artis!)

K. L.

A kertész jó barátai.

A kertmivelő, növényeit egymagára sikeresen nem védelmezheti; az ártalmas férgek ellen.

A természet segítségünkre rendelte a kis rovarévó madarakat; melyek most télen is pl. a cinkek, ökörszemek, — szorgosan keresgélnek és irtják a hernyófészkeket, pillangó to-

jásokat. Ezek védelmére, ápolására lapunk már többször felszólalt; ajánljuk őket most a szigorubb téli napok közeledtével olvasóink pártfogásába! . . .

Ezen tárggyal kapcsolatosan, szabad legyen még egyet-mást figyelem ébresztésül elmondanom.

Nyugot-Európa nagy, művelt államaiban a kertészek a mesterségesebb védelmi eszközöktől sem riadnak vissza. Pl. az angolok nyáron tyúkokat bocsátanak a kerti zöldség közé, melyek lábaira gumi cipőket huznak, hogy ne kaparhassanak. Ugyanők drága pénzen több ezer varasbékát vásárolnak évenként Párisban, s viszik és tartják kertjeikben, mert a varasbéka nagy rovarvadász.

Mult nyáron, Holstein éjszak-németországi tartományban egy különös eset adta elő magát, mely megérdemli, hogy elbeszéljük:

Temérdek káposzta-hernyó lepelt meg egy kertet s épen a fejes káposztát fenyegették végpusztulással. A tulajdonos kísérletül, rábocsátott 60 réczét s ezek egy délután olyan szépen letisztították a káposztás földet, mint annak a rendje.

Azonban alig 2 óra múlva a nagy lakoma után, két récző megdőglött; estvig elhullott még 12, s másnap reggel halva találtuk a hálöhelyén 20-at. A többi is kornyadozott egy darabig. — Ugy látszik a tulságos hernyó-étel ártott meg nekik, mert húsokon a tüdőgyulladásban elpusztult állatok körtünetei látszottak.

Lám a szegény kakuk mennyi gyalázást és kisebbséget áll ki, hogy tojásai kiköltését s fiál nevelését más madarakra bizza. Vajjon az a sok mérges, szőrös hernyó a mit elfogyaszt nem elfogadható mentség-e a szülői kötelességek elhanyagolásának kimagyarázására? —ó.

Időjárás.

Legujabb sürgönyök szerint: Franciaország déli részében roppant havazás volt, mely a vasúti közlekedést megakasztotta; a telegráf vonalokat megrongálta s kivált az olajfa és eperfa ültetvényekben nagy károkat okozott. —

Vidéki gazdasági tudósítás.

Kolozsvár, 1878 decz. 19-én.

Végre nálunk is beköszöntött a tél; oly szépen, hogy szebben kívánni sem lehet. Először 14-én havazott egy keveset s két napi mérsékelt 3—4° R. fagyra 16-án sűrű havazás következett, mely egész nap és éjjel tartott. Azután 18-ára viradólóg jókora hózivatar volt, hideg széllel és hófávatagokkal, de már dél felé enyhé idő és olvadás következett. Ma tiszta napfényes időnk van s fél lábnyi hó takarja a földet és vetéseinket.

r. l.

Felelős szerkesztő: SZABÓ SÁMUEL.

Hirdetések.

Pénz-kölcsönök

a birodalom bármely részében telekkönyvezett földbirtokra 1000 frttól kezdve bármily magas összegig, 5 vagy 6% kamatr mellett törlesztésre és 5000 frton felülieket még előnyösebb feltételek mellett gyorsan eszközölk.

Bekebelezett torhek kifizetését szintén eszközölk.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

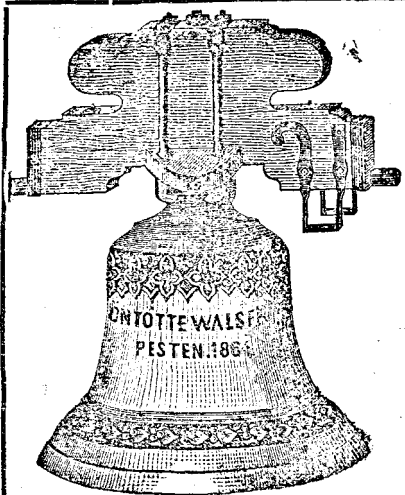
(38.) (4—5. Voith Gergely,

Kolozsvártt, Páris-utca 19-ik sz. sajtóház.

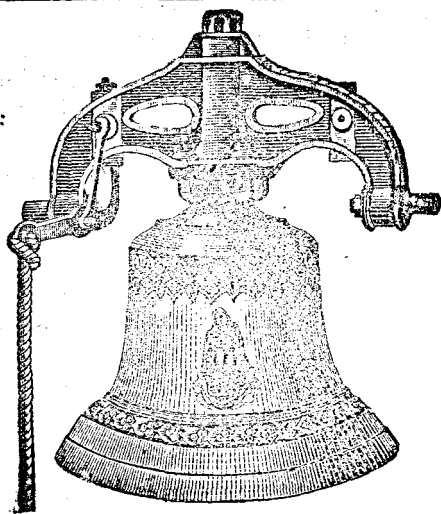
(Értekezhetni posta útján, vagy személyesen naponta d. u. 1—4 óráig.)

Tömlő-orsók, kovács-fúvók, takaró-ponyvák, tízed mérleg és súlyok.

kerti- és kézi fecskendők, tüzi vedrek, pemeték, toló- és mászó létrák

Harangok
fa és vaskalappal.
Tüzoltó szerelvények.
Borlehuzó gépek
teljesen felszerelve.
Gummi és kender
tömlők, gummi kö-
penyegek.
Szivattyus és házi
kutak, azonkívül

rugany-mérga és guttapercha árúk minden ozéfra, nevezetesen lapok, szellentyűk, zárkarikák, zsírórok

szerelő és javító műhelye; elvállal kutak, gépek és vízvezetések berendezését és javítását (51-52.) (3.)

WALSER FERENCZ első magyar gép- és tűzoltó szerek gyára, harang és ércöntöde Budapesten,
fiókraktár Kolozsvártt, bel-monostor utca 12. szám.

villanyos házi és szoba-távirdek, vezetékek tűzoltó egyletek részére

P i a c z i á r a k.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
helye	napja	tiszta buza	telegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahus
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterce		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brassó		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csik-Szereda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Décs	dec. 10	480	390	330	—	150	285	300	100	200	32
Déva		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erzsébetváros		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fogarás		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
K.-Fehérvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gy.-Sz.-Miklós	dec. 14	833	700	400	300	200	450	130	40	—	30
Kolozsvár	dec. 19	460	—	390	—	175	280	190	200	300	42
M.-Vásárhely	dec. 12	550	400	350	—	200	290	350	200	400	36
Nagy-Enyed		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
M.-Szeben	dec. 17	560	460	360	400	200	310	180	100	320	40
Szegesvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
S.-Sz.-György		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szamosújvár		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz.-Régen	dec. 12	488	362	312	225	157	220	170	80	250	34
Sz.-Udvarhely	dec. 17	600	500	375	—	200	350	180	40	200	26
Torda		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V.-Hunyad		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 kr-ával számíttatnak.

A hirdetés szövegét
a t. megrendelők minden külön díj nélkül tet-szes szerint akarhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda“ hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tór megnevezése	1 1-3 1-6 1-12 1-18 1-24 1-30 1-36 1-42 1-52										
	széri hirdetésnél										
	fizetendő forint										
10/16 v. ogész oldal	8	24	45	85	120	160	180	200	220	260	
8/16 v. föl	4	12	23	43	60	80	90	100	110	130	
4/16 v. negyed	2	6	12	22	30	40	45	50	55	65	
2/16 v. nyolczad oldal	1-50	4-50	8	12	16	22	24	26	28	33	
1/16 v. tizenhatod	1	3	4	6	8	11	12	13	14	17	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.